

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlášené: 03.06.1948

Časová verzia predpisu účinná od: 03.06.1948

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

117

Vyhláška ministryně výživy

ze dne 3. června 1948

o úplném znění dekretu presidenta republiky o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského

Podle čl. VII zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 115 Sb., o znárodnění dalších průmyslových a jiných výrobních podniků a závodů v oboru potravinářském a o úpravě některých poměrů znárodněných a národních podniků tohoto oboru, vyhlášuji v příloze úplné znění dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených ustanoveními čl. II zákona č. 115/1948 Sb.

Ing. Jankovcová v. r.

Dekret presidenta republiky

ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb.,

o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, ve znění zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 115 Sb.

K návrhu vlády a po dohodě se Slovenskou národní radou ustanovují:

**Oddíl I.
Rozsah znárodnění.****§ 1**

(1) Dnem vyhlášení tohoto dekretu se znárodnují:

1. cukrovary a rafinerie cukru,
2. průmyslové lihovary a rafinerie lihu,
3. pivovary, které vystavily v roce 1937 více než 150 000 hl piva,
4. mlýny s technickým zařízením o denní výkonnosti nejméně 60 tun obilí v den počátku účinnosti tohoto dekretu,
5. podniky na výrobu umělých jedlých tuků s více než 150 zaměstnanci podle průměru stavů ke dnům 1. ledna let 1938 až 1940.
6. podniky na výrobu čokolády a cukrovinek s více než 500 zaměstnanci podle průměru stavů ke dnům 1. ledna let 1938 až 1940.

(2) U podniků průmyslových odvětví uvedených v odstavci 1, č. 5 a 6, které nebyly v provozu ve všech dobách, podle průměru počtu zaměstnanců vzatých za základ pro znárodnění, rozhoduje průměr stavů ke dnům 1. ledna posledních dvou let těchto dob, netrval-li provoz podniku ani tak dlouho, stav zaměstnanců k 1. lednu 1940; u podniku, který nebyl ani v tomto dni v provozu, rozhoduje stav zaměstnanců ke dni počátku účinnosti tohoto dekretu. Počet zaměstnanců v rozhodných dobách se zjišťuje stavem vykazovaným nositeli veřejného sociálního pojištění.

(3) Ustanovení tohoto dekretu se nevztahují:

- a) na podniky, které jsou ve vlastnictví společenstev výtěžkových a hospodářských, zřízených podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., o společenstvech výtěžkových a hospodářských, na Slovensku ve vlastnictví družstev, zřízených podle §§ 223 a násl. zák. čl. XXXVII/1875, o obchodním zákonu, a jsou jimi přímo provozovány, s výjimkou podniků, které nejpozději do 31. prosince 1948 určí ministr výživy v dohodě s Ústřední radou odborů, Ústřední radou zemědělců republiky Československé a Ústřední radou družstev, na Slovensku též po slyšení pověření výživy;
- b) na podniky, které ministr výživy v dohodě s ministry financí a zemědělství, na Slovensku též po slyšení pověřenců výživy, financí a zemědělství a pozemkové reformy, vyloučí ze znárodnění, při čemž jejich vlastníkům (provozovatelům) zároveň nařídí, aby je trvale zastavili, protože se vláda usnesla, že jejich další provozování není ve veřejném zájmu.

(4) Ministr výživy, na Slovensku po slyšení pověření výživy, vyhlásí s účinkem doručení v Úředním listě, které podniky byly tímto dekretem znárodněny.

§ 2

(Zrušen ustanovením čl. II., č. 3 zákona č. 115/1948 Sb.)

§ 3

Právo zakládati nové podniky a je provozovati v odvětvích znárodněných podle § 1, odst. 1, č. 1 a 2 je vyhrazeno státu. Na návrh ministra výživy, na Slovensku učiněný po slyšení pověřence výživy, může vláda toto právo přenést na kterýkoliv národní podnik.

§ 4

(1) Znárodněním nabývá stát vlastnictví k znárodněnému majetku.

(2) Znárodnění se týká:

- a) nemovitostí, budov, zařízení, ložisek a nalezišť surovin,
- b) příslušenství podniků počítajíc v to všechny movitosti a práva (licence, živnostenská oprávnění, známky, vzorky, vodní práva a pod.), směnky, cenné papíry, vkladní knížky, hotovosti a pohledávky.
- c) jiných movitostí a práv, než které jsou příslušenstvím podniku.

(4) Majetku uvedeného v odstavci 2 se znárodnění týká, slouží-li nebo je-li určen provozu znárodněného podniku, i když náleží někomu jinému než vlastníku podniku. Patentů a zásob, zejména surovin, pomocných a provozovacích hmot, polotovarů, rozpracovaných a hotových výrobků, se znárodnění týká jen, patří-li vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku.

(5) Spolu s podnikem se znárodnějí v rozsahu plynoucím z ustanovení odstavců 2 a 3:

- a) veškeré výrobní podniky a závody náležející vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku, pokud ministr výživy v dohodě s věcně příslušným ministrem nestanoví jinak v jednotlivých případech,
- b) veškeré podniky a závody, které tvoří s podnikem znárodněným hospodářský celek, i když náleží někomu jinému než vlastníku znárodněného podniku.

(5) Náleží-li znárodněný podnik komanditní společnosti na akcie, akciové společnosti nebo společnosti s ručením obmezeným, znárodněje se veškerý jejich majetek, jakož i ve stejném rozsahu podniky koncernové, u kterých jim náleží více než polovina základního kapitálu nebo na které mají rozhodující vliv.

(6) Ministr výživy, na Slovensku po slyšení pověřence výživy, může vyjmouti ze znárodnění jednotlivé majetkové kusy, majetkové soubory nebo práva, pokud jich není nezbytně třeba k provozu národního podniku, a ponechat je dosavadnímu vlastníku, kterému může zároveň uložit podmínky, zejména podmínku, že do stanovené lhůty zřídí ve prospěch národního podniku služebnost nebo užívací právo.

(7) O rozsahu znárodnění podle odstavců 2 až 5 rozhoduje ministr výživy, na Slovensku po slyšení pověřence výživy. Pro řízení o zjištění rozsahu znárodnění neplatí ustanovení vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928. č. 8. Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení).

§ 5

(1) Národní podnik (§§ 8 a násl.), do kterého se začleňuje majetková podstata znárodněného podniku, vstupuje v den jejího převzetí v závazky znárodněného podniku. Do závazků, podle nich má majetková podstata nebo provozní zařízení znárodněného podniku přejíti po dni počátku účinnosti tohoto dekretu na třetí osobu, nevstupuje národní podnik, do kterého byla tato podstata nebo zařízení začleněno. Za závazky znárodněného podniku se nepokládají osobní daně, dávky a poplatky bývalého vlastníka, a majetková podstata znárodněného podniku ani národní podnik, do něhož bude začleněna, za ně neručí. Osobními daněmi a dávkami se rozumějí daň důchodová, válečný příspěvek, daň rentová přímo vybíraná, daň z majetku podle vládního nařízení ze dne 16. prosince 1942, č. 410 Sb., o dani z majetku, majetkové dávky podle zákona ze dne 15. května 1946, č. 134 Sb., o dávkce z majetkového přírůstku a o dávkce z majetku, a mimořádné dávky podle zákona ze dne 31. října 1947, č. 185 Sb., o mimořádné jednorázové dávkce a mimořádné dávkce z nadměrných přírůstků na majetku. Způsob úhrady těchto osobních daní a dávek stanoví ministr financí vyhláškou v Úředním listě. Začlení-li se majetková podstata do několika národních podniků, určí ministr výživy, na Slovensku po slyšení pověřence výživy, zároveň s opatřením učiněným podle § 8, do kterých závazků vstoupí jednotlivý národní podnik. Ministr výživy dále určí v dohodě s ministrem financí, na Slovensku též po slyšení pověřenců výživy a financí, do kterých závazků patřících k jiným než znárodněným majetkovým podstatám, začleněným podle § 8, národní podnik vstupuje; za závazky patřící k podniku nebo závodu, který náleží státu, se nepokládají povinnosti, které vyplývají z poskytnutí prostředků státem, pokud přesahují bilanční hodnotu jiného než investičního majetku.

(2) U závazků, které jsou hospodářsky neodůvodněné, počítajíc v to závazky ze služebních smluv, zaručujících zaměstnancům nepřiměřeně vysoké platy, zaopatřovací požitky odbytné a pod., může se národní podnik domáhati zrušení nebo jiné přiměřené úpravy. Nedojde-li o tom k dohodě, rozhodne rozhodčí soud. Podrobná ustanovení o rozhodčím soudu budou vydaná zvlášť.

(3) Za závazky znárodněného podniku nebo jiných začleněných majetkových podstat (§ 8) stát neručí, ani když dojde k úpravě závazků podle § 5a.

§ 5a.

(1) Jsou-li znárodněný podnik nebo jiná začleněná majetková podstata ke dni převzetí předluženy, může národní podnik požádati soud, aby do výše obecné ceny aktiv předluženého podniku nebo předlužené podstaty ke dni převzetí upravil uspokojení závazků, patřících k tomuto podniku nebo k této podstatě a určil jejich splatnost, přihlížeje k hospodářským možnostem národního podniku.

(2) Věřitelé jsou povinni na vyzvání soudu vyhláškou v Úředním listě ve lhůtě soudem stanovené přihlásiti své nároky k řízení o návrhu podle odstavce 1; neučiní-li tak, jejich nároky proti národnímu podniku zanikají.

(3) Úprava podle odstavce 1 se provede takto:

- a) nedotčeny zůstávají závazky vyplývající z nároků věřitelů na vyloučení věcí z podstaty znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty, pokud takovéto nároky nezanikly znárodněním;
- b) nedotčeny zůstávají též závazky, vyplývající z nároků věřitelů, majících právo na oddělené uspokojení z určité věci, pokud jsou kryty hodnotou této věci;
- c) ostatní závazky, které podle pořadí jim příslušejícího [písm. d)], nebudou plně kryty rozdílem mezi obecnou cenou aktiv znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty a hodnotou závazků, které podle ustanovení písm. a) a b) zůstanou nedotčeny, se uspokojí

poměrně. Za takovéto závazky se pokládají také závazky uvedené pod písm. b), pokud nejsou kryty způsobem tam uvedeným;

d) závazky, na něž se vztahují ustanovení písm. c), se zařazují podle pořadí do čtyř tříd. Do první třídy náležejí náklady řízení, do druhé až čtvrté třídy náležejí závazky, které podle období konkursního řízení náležejí do první až třetí třídy. Závazky téže třídy mají mezi sebou stejné pořadí.

(4) Pokud závazky podle pořadí jim příslušejícího nebudou uspokojeny úpravou podle odstavce 3, nepůsobí proti národnímu podniku. Úprava závazků podle odstavce 3 působí toliko proti národnímu podniku.

(5) Zákonem budou vydány podrobné předpisy o příslušnosti soudní, o řízení podle předchozích odstavců, o jeho účincích na promlčení pohledávek, na spory, na exekuční a konkursní řízení a na práva na oddělené uspokojení a o způsobu, jak se zjišťují nároky věřitelů.

§ 6

(1) Národní podnik může odporovati právním jednáním, která vykonal vlastník znárodněného podniku po 29. srpnu 1944 v úmyslu poškoditi nebo ztížit znárodnění průmyslu anebo zavléci ve svůj nebo cizí prospěch majetkové hodnoty podniku.

(2) Odporovati lze do jednoho roku od převzetí podniku. Jinak platí přiměřené ustanovení odpůrčího řádu, vydaného zákonem ze dne 27. března 1931, č. 64 Sb..

Oddíl II.

Náhrada

§ 7

O náhradě platí přiměřeně ustanovení §§ 7 až 11 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění o znárodnění některých dalších průmyslových a jiných podniků a závodů a o úpravě některých poměrů znárodněných a národních podniků, při čemž tam, kde podle těchto předpisů je dána působnost ministra průmyslu, po případě pověřence průmyslu a obchodu, přísluší tato působnost ministru výživy, po případě pověřenci výživy.

Oddíl III.

Národní podniky a jejich organizace.

§ 8

(1) Z majetkových podstat znárodněných podniků, z majetkových podstat nabytých státem konfiskací nebo jiným způsobem, z podniků a závodů, které náleží státu, z jiného majetku státního, jakož i z prostředků Fondu znárodněného hospodářství zřídí ministr výživy v dohodě s ministry zemědělství a financí, na Slovensku též po slyšení pověřenců výživy, zemědělství a pozemkové reformy a financí, národní podniky nebo je začlení do národních podniků.

(2) Ministru výživy, na Slovensku po slyšení pověřence výživy, přísluší zříditi odštěpný (vedlejší) závod národního podniku.

(3) Zřízení národního podniku nebo odštěpného (vedlejšího) závodu se vyhlásí v Úředním listě.

(4) Ministr výživy může v dohodě s ministrem financí, na Slovensku také po slyšení pověřenců výživy a financí, vyjmouti z národních podniků jednotlivé majetkové kusy a práva, nepotřebuje-li

jich národní podnik nezbytně ke svému provozu, a přenechati je v dohodě s věcně příslušným ministrem k začlenění do podniků, ústavů nebo zařízení, které tomuto ministru přísluší zřizovati.

(5) Opatření podle odstavce 1 se činí, jde-li o majetkovou podstatu konfiskovanou podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy, jakož i pokud jde o majetkové podstaty, spravované podle § 16 zákona ze dne 16. května 1946, č. 128 Sb., o neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzházejících, po slyšení předsedy osidlovacího úřadu.

(5) Rozsah majetkových podstat, jichž se týkají opatření uvedená v odstavci 5, určí ministerstvo výživy v dohodě s osidlovacím úřadem a Fondem národní obnovy, na Slovensku též po slyšení pověřenectva výživy, přiměřeně podle předpisů o přidělu konfiskovaného majetku.

§ 9

(1) Zemědělcům, kteří dodávají národnímu podniku ke zpracování řepu, t. j. pěstitelům řepy, hospodařícím na zemědělských podnicích, jež leží v řepní dodávkové oblasti národního podniku, se přiznává právo zemědělských účastníku s právem účasti na správě národního podniku.

(2) Národní podnik jest za šetření zásad řádného hospodáře provozovati za, aby jeho provoz nabyl v rozporu s požadavky řádného hospodaření na zemědělských podnicích zemědělských účastníku.

(3) Další předpisy o postavení zemědělských účastníku vydá vláda nařízením (§ 20) .

§ 10

(1) Národní podniky jsou majetkem státu ve smyslu dalších ustanovení. Jsou samostatnými právníckými osobami. Platí pro ně ustanovenými právníckými osobami. Platí pro ně ustanovení o obchodnících plného práva, s hlediska daňového předpisy o podnicích veřejně účtujících a podléhají poplatkové povinnosti podle poplatkového zákona s jeho změnami a doplňky. Od svého zřízení podléhají poplatkovému zákona s jeho změnami a doplňky. Od svého zřízení podléhají poplatkovému ekvivalentu podle § 1, odst. 2, písm. a) zákona ze dne 8. dubna 1938, č. 76 Sb., o poplatkovém ekvivalentu, při čemž se však na ně nevztahují ustanovení § 8 a § 17, odst. 1 téhož zákona.

(2) Majetek, který stát na národní podnik převede, a závazky, do kterých národní podnik vstoupí, při jeho zřízení nebo později, se v národním podniku ocení podle čl. 29 a 31 obchodního zákona, na Slovensku podle §§ 26 a 28 zák. čl. XXXVII/1875. Čistá hodnota majetkové podstaty, kterou stát na národní podnik převede při jeho zřízení, tvoří jeho počáteční kmenové jmění.

(3) Den, ke kterému národní podnik převezme majetek mu připadající, vyhlásí se podle § 8, odst. 3.

§ 11

Podniky a závody, které podléhají znárodnění podle § 4, odst. 5, jednotlivě však nespádají pod ustanovení § 1, odst. 1 nebo § 4, odst. 4 a nehodí se k začlenění do některého národního podniku, může vláda na návrh ministra výživy, na Slovensku učiněný po slyšení pověřence výživy, přenechati svazkům lidové správy nebo společenstvům výdělkovým a hospodářským (družstvům) nebo jiným osobám právníckým za náhradu připadající na takový majetek podle § 7.

§ 12

(1) Národní podnik jest povinen užívati ve firmě označení „národní podnik“, i když převezme dosavadní firmu znárodněného podniku.

(2) Jiné než národní podniky nesmějí užívati označení „národní podnik“.

(3) Odpovídá-li národní podnik v podstatě některému podniku znárodněnému, může užívati dosavadní firmy tohoto podniku bez svolení jinak podle platných předpisů nutného. Stane-li se tak, je ten, komu firma dosud náležela, povinen ji změnit nebo doplnit, aby se zřetelně lišila od firmy národního podniku.

§ 13

(1) Národní podnik se zapisuje jako firma kupce-jednotlivce do rejstříku u krajského soudu, vykonávajícího pravomoc ve věcech obchodních, v jehož obvodu má podnik své sídlo; má-li podnik odštěpný (vedlejší) závod, budiž také oznámen k zápisu do rejstříku u krajského soudu, vykonávajícího pravomoc ve věcech obchodních, v jehož obvodu jest tento závod.

(2) V ohlášce k zápisu do rejstříku sdělí národní podnik soudu:

- a) data opatření, jímž byl podnik zřízen,
- b) firmu a sídlo podniku,
- c) předmět podnikání,
- d) způsob zastupování podniku a znamenání firmy.

(3) K předložené ohlášce jest připojiti ověřený opis listiny vydané podle § 8, odst. 1.

§ 14

(1) Na návrh národního podniku zapíše knihovní soud přechod vlastnických a jiných práv znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty na navrhovatele s odvoláním na tento dekret.

(2) Ustanovení předchozího odstavce platí obdobně o vyznačení přechodu práv znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty na národní podnik v jiných úředních rejstřících a seznamech (vodní kniha, rejstřík letecký, mlynářský, patentní a pod.).

(3) Národní podnik nepotřebuje oprávnění, která by jinak byla nutná k provozování činnosti podle jeho předmětu podnikání [§ 13, odst. 2, písm. c)] podle ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona) nebo jiných živnostenskoprávních předpisů. Národní podnik oznámí předmět svého podnikání úřadu (§ 145, ž. ř. a § 242 ž. z.), který jej vyznačí ve zvláštním oddílu živnostenského rejstříku. Podrobné předpisy, jakož i v jakém rozsahu platí pro národní podniky ustanovení živnostenského řádu (živnostenského zákona) ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, stanoví vláda nařízením (§ 20).

§ 15

(1) Národní podniky buďtež vedeny zásadami obchodního podnikání. Stát neručí za jejich závazky.

(2) Národní podniky odvádějí přebytky svých výtěžků Fondu znárodněného hospodářství.

§ 16

K jednotnému řízení národních podniků a podnikatelskému obstarávání jejich společných záležitostí zřídí vláda na návrh ministra výživy podle potřeby celostátní ústřední orgány. Na Slovensku zřídí vláda na návrh ministra výživy, učiněný po slyšení pověřence, výživy, podle potřeby také oblastní orgány. O těchto orgánech platí přiměřeně ustanovení §§ 9, 10 až 15 a 17.

§ 17

(1) Správa národního podniku přísluší představenstvu a řediteli, který mu předsedá. Působnost představenstva upraví vláda nařízením (§ 20).

(2) Ředitel vede záležitosti běžného provozu národního podniku. Není-li představenstva, není-li schopno se usnášeti, nebo je-li nebezpečení v prodlení, přísluší řediteli, aby učinil potřebná opatření; o nich je povinen podati zprávu představenstvu v nejbližší jeho schůzi.

(3) Ředitel vykonává usnesení představenstva. Má-li však za to, že usnesení představenstva je na újmu zájmu národního podniku, zastaví je a podá o tom ihned zprávu představenstvu a příslušným nadřízeným orgánům.

(4) Ředitel zastupuje národní podnik navenek.

(5) Není-li ředitel nebo je-li zaneprázdněn, vykonává jeho působnost pod osobní odpovědností náměstek.

(6) Představenstvo a ředitel spravují podnik s péčí řádného hospodáře a osobně odpovídají za splnění svých povinností.

§ 18

(1) Členy představenstva národního podniku cukrovareckého zpravujícího řepu jsou vedle ředitele čtyři zástupci zemědělských účastníků (§ 9), dva zástupce stálých zaměstnanců a jeden zástupce státu. Zemědělství účastníci volí své zástupce ze svého středu. Stejně volí své zástupce stálí zaměstnanci podniku.

(2) Členy představenstva ostatních národních podniků jsou vedle ředitele zástupci (zástupce) zaměstnanců zvolení jimi z jejich středu a osoby jmenované ústředním orgánem, na Slovensku oblastním orgánem, po slyšení svazků lidové správy a zájmové samosprávy.

(3) Složení představenstva národního podniku podle odstavce 1 není na překážku tomu, aby několik podniků nebo závodů různých odvětví bylo sloučeno v jeden národní podnik. Složení představenstva se pak řídí ustanoveními vydanými pro odvětví, které určí ministerstvo výživy.

(4) Ministr výživy, na Slovensku po slyšení pověřence výživy, jednak potvrzuje volbu a jmenování členů představenstva, jednak, pokud jde o národní podniky uvedené v odstavci 1, jmenuje zástupce státu do jejich představenstev. Potvrzení nebo jmenování může být kdykoliv odvoláno.

(5) Stejným způsobem jako členové představenstva se zřizuje potřebný počet jejich náhradníků.

(6) Členy představenstva (náhradníků) ústředního a oblastního orgánu jmenuje i odvolává vláda na návrh ministra výživy učiněný v dohodě s ministrem zemědělství a zúčastněnými ministry po slyšení Ústřední rady odborů, Ústřední rady zemědělců republiky Československé a příslušných zájmových organizací průmyslu, pokud jde o členy představenstva (náhradníky) oblastního orgánu též po slyšení pověřence výživy.

(7) Členem představenstva (náhradníkem) národního podniku a ústředního a oblastního orgánu může být toliko československý státní občan, pokud vláda nepovolí výjimku. Člen představenstva musí mít odborné vědomosti a zkušenosti a musí být mravně, státně a národně spolehlivý a zachovalý.

(8) Člen představenstva (náhradník) národního podniku a ústředního (oblastního) orgánu nesmí provozovat výdělečný podnik, jehož podnikání jest v rozporu se zájmy národního podniku nebo jeho ústředního (oblastního) orgánu. Rovněž nesmí vykonávat jinou funkci nebo činnost, které jsou v rozporu s těmito zájmy.

(9) Členové představenstva (náhradníci) vykonají ministru výživy slib, že budou svědomitě plnit své povinnosti v souladu se zájmy státu.

§ 19

(1) Ředitele (náměstka) národního podniku jmenuje a odvolává se schválením ministra výživy představenstvo ústředního orgánu po slyšení Ústřední rady odborů, Jednotného svazu českých zemědělců a příslušných zájmových organizací průmyslu. Na Slovensku jmenuje a odvolává ředitele národního podniku (náměstka) se schválením ministra výživy, který vyslechne pověřence výživy představenstvo oblastního orgánu, po slyšení příslušného orgánu jednotné odborové organizace, Jednotného svazu slovenských rolníků a příslušné zájmové organizace průmyslu. Prohlášení, kterým se ředitel (náměstek) národního podniku vzdává své funkce, bere na vědomí ústřední (oblastní) ředitel, čímž se zánik funkce stává účinným.

(2) Oblastní ředitele (náměstky) jmenuje a odvolává vláda na návrh ministra výživy, učiněný po slyšení pověřence výživy, ústředního ředitele, příslušného orgánu jednotné odborové organizace a Jednotného svazu slovenských rolníků. Prohlášení, kterým se oblastní ředitel (náměstek) vzdává své funkce, bere na vědomí ministr výživy po slyšení pověřence výživy, čímž se zánik funkce stává účinným.

(3) Ústřední ředitele (náměstky) jmenuje a odvolává vláda na návrh ministra výživy, učiněný v dohodě s ministrem zemědělství po slyšení Ústřední rady odborů, Ústřední rady zemědělců republiky Československé a příslušné zájmové organizace průmyslu. Prohlášení, kterým se ústřední ředitel (náměstek) vzdává své funkce, bere na vědomí ministr výživy, čímž se zánik funkce stává účinným.

(4) Ředitelem (náměstkem) může být toliko československý státní občan, který musí mít odborné vědomosti a zkušenosti a být mravně, státně a národně spolehlivý a zachovalý.

(5) Ředitel (náměstek) nesmí vykonávat zaměstnání, funkci nebo jinou činnost, která jest v rozporu se zájmy národního podniku, ani nesmí provozovat jakýkoliv výdělečný podnik, ani se na něm účastnit.

(6) Ředitel (náměstek) ústředního (oblastního) orgánu, jakož i ředitel (náměstek) národního podniku slíbí ministru výživy, že bude svědomitě plnit své povinnosti v souladu se zájmy státu. Na Slovensku slíbí ředitel (náměstek) národního podniku totéž pověřenci výživy.

(7) Dnem slibu se ujímá ředitel (náměstek) své funkce a stává se zaměstnancem ústředního (oblastního) orgánu nebo národního podniku; jeho pracovní poměr zaniká dnem, kdy byl odvolán nebo dnem, kdy bylo vzato na vědomí, že se vzdává funkce. Nedošlo-li k zániku pracovního poměru za okolností, pro které by bylo jinak lze pracovní poměr zrušit předčasně, přísluší řediteli (náměstkovi) požitky nejméně po dobu, po kterou by náležely, kdyby byl pracovní poměr rozváznán výpovědí.

(8) Na jmenování a odvolání ředitele (náměstka) se nevztahují předpisy o spolurozhodování závodního zastupitelstva zaměstnanců při zařazování zaměstnanců na pracovní místa a o předchozím souhlasu okresního úřadu ochrany práce při sjednání a rozvázání pracovního poměru.

(9) Vláda může nařízením upravit služební, platové a pracovní poměry ústředních a oblastních ředitelů a jejich náměstků a ředitelů národních podniků a jejich náměstků.

(10) Národní podnik ohlásí svého ředitele (náměstka) k zápisu do obchodního (firemního) rejstříku. Ředitel (náměstek) má učiniti svůj podpis před obchodním soudem nebo poslati svůj podpis v ověřené formě. Za podniky se podpisuje tak, že k vytištěnému nebo kýmkoliv napsanému znění firmy podniku připojí ředitel (náměstek) svůj podpis.

§ 20

Vláda vydá nařízením podrobné předpisy o národních podnicích a ústředních a oblastních orgánech zejména o jejich správě, hospodaření, financování, o použití jejich zisků, o vztahu zaměstnanců k podniku, o kontrole, o odpovědnosti ředitele a členů představenstva, o postavení zemědělských účastníků, o výzkumnictví národních podniků, o organizaci sociálních, vzdělávacích a podobných fondů při národních podnicích a o působnosti ministerstva výživy v poměru k národním podnikům (statut národních podniků potravinářských).

§ 21

Ministr výživy, na Slovensku v dohodě s ním také pověřenec výživy, dozírá na podniky znárodněné a na národní podniky a oblastní a ústřední orgány a fondy, jakož i na výzkumnictví jejich, a může jejich činnost i hospodaření kdykoliv svými nebo jím pověřenými orgány přezkouňovati. Podrobnosti upraví statut národních podniků potravinářských (§20).

Oddíl IV.

§ 22

Ustanovení §§ 23 až 32 a 35 až 47 dekretu č. 100/1945 Sb. ve znění zákona č. 114/1948 Sb. platí přiměřeně i pro věci upravené tímto dekretem, při čemž tam, kde podle právě uvedených ustanovení jest dána působnost ministra průmyslu, po případě pověřence obchodu a průmyslu, přísluší tato působnost ministru výživy, po případě pověřenci výživy.

§ 23

U znárodněných podniků cukrovarských a lihovarských se sečtou výtěžky (důchody) posledního nedokončeného lomeného obchodního období před převzetím národním podnikem s výtěžky (důchody) předcházejícího lomeného období a příslušná přímá daň se vyměří na jediný berní rok. Daň vyměřená podle předchozí věty nesmí činiti méně než dvojnásobek daně minimální.

Poznámka:

Z § 24 dekretu č. 101/1945 Sb., který byl v původním znění dekretu § 25, a z čl. VIII zákona č. 115/1948 Sb. vyplývají tyto počáteční dny účinnosti jednotlivých ustanovení dekretu:

- a) dnem 27. října 1945 nabyly účinnosti ustanovení §§ 1, 4 až 8, 10, § 12, odst. 1 a odst. 3, §§ 13 až 16, § 17, odst. 1 až 4 a odst. 6 § 18, odst. 5 a 9, § 19, odst. 7, § 21, § 22, pokud stanoví, že přiměřeně platí ustanovení §§ 35, 40 a § 41, odst. 1 dekretu č. 100/1945 Sb. ve znění zákona č. 114/1948 Sb., a § 23,
- b) dnem 2. června 1948 nabyly účinnosti ustanovení § 22, pokud stanoví, že přiměřeně platí ustanovení § 41, odst. 2 dekretu č. 100/1945 Sb. ve znění zákona č. 114/1948 Sb., a

- c) dnom 1. ledna 1948 nabyla účinnosti ostatní ustanovení, pokud z jejich obsahu nic jiného neplyne.

Ustanovení dekretu, jejichž nynější znění vyplývá ze zákona č. 115/1948 Sb., provede ministr výživy v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

